

روزهای پر فراز و فرود مجلس اول مشروطه

۲۴ مهر ۱۴۰۰ ساعت ۱۶:۳۹

در حالی که شاه و مجلسیان باب گفت‌وگو را باز کرده بودند از یک سو برخی از محافظه‌کاران وابسته به دربار در مرکز و ولایات برای حفظ منافع و موقعیت خود در برابر وضعیت انقلابی مقاومت می‌کردند و از دیگر سو تندروان غربگرا.

در مجلس اول که بسیاری آن را محفل رویارویی شاه و نمایندگان می‌دانستند، چندین بار باب گفت و گو میان طرفین باز شد؛ اما برخی از گروه‌های منفعت‌طلب و یا تندرو با ایجاد موانعی، مانع از تداوم این همکاری و مفاهمه گردیدند: «در حالی که شاه و مجلسیان باب گفت‌وگو را باز کرده بودند از یک سو برخی از محافظه‌کاران وابسته به دربار در مرکز و ولایات برای حفظ منافع و موقعیت خود در برابر وضعیت انقلابی مقاومت می‌کردند و از دیگر سو تندروان غربگرا نیز همین را دستاویز خود ساخته در ایجاد بحران و منازعه می‌کوشیدند. تندروان که پس از قتل اتابک احساس اقتدار بیشتری می‌کردند بر شدت فعالیت‌های خود افزودند. صنیع‌الدوله که تا این تاریخ ریاست مجلس را به عهده داشت ناگزیر از استعفا گردید. استعفای او دلایل چندگانه ای می‌تواند داشته باشد اما فشار تندروان یکی از مهم‌ترین آن‌هاست.

او در بخشی از استعفانامه خود آورده است: و کفی بالله شهیدا؛ آنچه لازمه کوشش و سعی بود فروگذار نکردم. اگر قصوری می‌شد

علت آن بود که اسباب فراهم نبود و هر چه هر روزه بر خدمات خود افزود نتیجه به عکس بخشید و رفته رفته زحمات صادقانه‌ام در خفیه ماند؛ بلکه علناً در معبرها بد گفتند؛ بلکه تهدید به قتل کردند. اینک بدون هیچ شکایت و گله عرض می‌نمایم و استدعا می‌کنم که این استعفای سومم را پذیرفته و به همان وکالت اگر سزاوار هستم قبولم فرمایند. احتشام السلطنه جانشین صنیع الدوله شد و او نیز گرفتار فشار تندروها و بحران تنظیم روابط میان جریان‌های سیاسی در مجلس و دربار گردید. در همین روزها که از هر گوشه کشور تلگرافی برای مجلس می‌رسید و از ستم حکام و خان‌های محلی که معمول هوادار شاه و استبدادطلب و انمود می‌شدند و رفتار آن‌ها را نیز به دستور شاه می‌دانستند شکایت می‌شد علمای کلرستاق نیز از اشرار وابسته به نصرالسلطنه محمودلی خان تنکابنی سپهدار اعظم و مشروطه خواه بزرگ بعدی! به مجلس شکایت بردند.»

منبع: مصطفی تقوی مقدم، فراز و فرود مشروطه، تهران، مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران، ۱۳۸۴، صص ۱۷۴-۱۷۵

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۴۸۵۴۹/پیر-روزهای-فراز-اول-مجلس-فروود-فراز-پیر-روزهای-۴۸۵۴۹>